

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610-216
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

23...06/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 21.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1842000 sayılı yazınız.
b) 07.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1851528 sayılı yazınız.
c) 13.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1855925 sayılı yazınız.
ç) 14.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1859258 sayılı yazınız.
d) 15.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1859955 sayılı yazınız.
e) 21.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1863244 sayılı yazınız.

7/43143 GK 143
7/43873 GK 152
7/43882 GK 152
7/43891 GK 152
7/44235 GK 153
7/44236 GK 153
7/44239 GK 153
7/44243 GK 153
7/44351 GK 155
7/44352 GK 155

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d-e)'de kayıtlı yazılarla iletilen Eskişehir Milletvekili Jale Nur SÜLLÜ'nün 7/43143, İstanbul Milletvekili Engin ALTAY'ın 7/43873, Niğde Milletvekili Ömer Fethi GÜRER'in 7/43882 ve 7/44239, Kocaeli Milletvekili Nail ÇİLER'in 7/43891, Antalya Milletvekili Mustafa ERDEM'in 7/44235, Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/44236, Burdur Milletvekili İzzet AKBULUT'un 7/44243, Hatay Milletvekili Nermin YILDIRIM KARA'nın 7/44351, Şanlıurfa Milletvekili Ferit ŞENYAŞAR'ın 7/44352, Mardin Milletvekili Beritan GÜNEŞ ALTIN'ın 7/44454 ile Ankara Milletvekili Aylin YAMAN'ın 7/44576 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (23 Sayfa)

7/44454 GK 156

7/44576 GK 162

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ YASİN ÖZTÜRK'ÜN 7/44236 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun kapsamında yürütülen yurt dışı lisansüstü öğrenim bursları; ülkemizin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesi, stratejik ve öncelikli alanlarda uzman kapasitesinin artırılması ve bursiyerlerin öğrenimlerini tamamladıktan sonra kamu kurumları ile yükseköğretim kurumlarında mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla uygulanmaktadır.

Yurt dışı burs miktarları belirlenirken bursiyerlerin öğrenim gördükleri ülkelerin ekonomik koşulları, yıllık enflasyon oranları ve yerel para birimlerinde yaşanan değişimler dikkate alınmaktadır. Bu kapsamda en son Eylül 2023 tarihinde 56 ülkenin yurt dışı burslarında ülkelere göre yüzde 92'ye varan oranlarda artış sağlanmıştır. Öğrenci sayısının fazla olduğu bazı ülkeler bakımından örnek vermek gerekirse; artış oranı ABD'de yüzde 26, Almanya'da yüzde 23, Avusturya'da yüzde 28, Çekya'da yüzde 50, Danimarka'da yüzde 51, Güney Afrika'da yüzde 67, İsveç'te yüzde 67, Norveç'te yüzde 70, Singapur'da yüzde 43, Umman'da ise yüzde 92 olarak gerçekleşmiştir. Artış sonrasında ek kırtasiye ödeneğiyle birlikte aylık burs miktarları ABD'de 2.426,67 ABD doları, Almanya'da 1.993,33 avro, İngiltere'de 1.646,67 sterlin, Kanada'da 2.307,50 Kanada doları, Japonya'da 273.000 Japon yeni, İsviçre'de 3.390,83 İsviçre francı seviyesine yükseltilmiştir.

Resmî burslu öğrencilerin aylık bursları dışında öğrenim süreçlerine ilişkin birçok zorunlu gider de burs programı kapsamında karşılanmaktadır. Bu kapsamda okul ücretleri, okul ücreti dışında talep edilen araştırma ve araç-gereç giderleri, yurt içi veya yurt dışındaki yabancı dil kursu ücretleri, sağlık sigortası ve sigorta kapsamı dışında kalan tedavi giderleri, okul başvuru ücretleri, yabancı dil ve mesleki yeterlilik sınav ücretleri, vize, oturma, pasaport ve evrak gönderim giderleri, öğrenime gidiş ve öğrenim sonu dönüş uçak bileti, bilimsel etkinliklere katılım, yol ve konaklama giderleri, sanat alanında öğrenim gören öğrenciler için opera ve konser bileti ücretleri, tez ve saha çalışması giderleri ile mezuniyet için hazırlanan tezin basım ve cilt giderleri karşılanmaktadır.

Bursiyerlerin aylık bursları döviz cinsinden ödendiğinden, döviz kuru dalgalanmalarının burs miktarları üzerinde öğrenci aleyhine doğrudan olumsuz bir etkisi bulunmamaktadır. Bununla birlikte burs miktarlarının güncellenmesinde ülkelerin yaşam maliyetleri, enflasyon göstergeleri ve yerel para birimindeki değişimler dikkate alınmakta; ihtiyaç duyulan ülkelere burs artışları yapılmaktadır. Nitekim Avustralya, Belçika, Çin, Danimarka, Finlandiya, Güney Afrika, Güney Kore, İsveç, İtalya, Kanada, Norveç, Singapur, Peru, Polonya ve Yunanistan gibi ülkelere hem 2022 hem de 2023 yıllarında burs artışı yapılmıştır.

Yurt dışına gönderilecek öğrencilerin alan ve kontenjan planlaması, ülkemizin uzun vadeli insan kaynağı ihtiyacı ve stratejik öncelikleri dikkate alınarak yürütülmektedir. 1416 Bursları kapsamında yurt dışında öğrenim görülecek alanların belirlenmesi amacıyla her yıl ilgili kurum ve kuruluşlara resmî yazı gönderilmekte; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü, Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile Yükseköğretim Kurulunun görüşlerine başvurulmaktadır. Bu kurumların ülkemiz açısından öncelikli stratejik alanlara ilişkin değerlendirmeleri doğrultusunda kamu kurumları ve yükseköğretim kurumları kontenjan taleplerini Bakanlığımıza iletmekte; nihai kontenjanlar belirlenerek her yıl "Başvuru ve Tercih Kılavuzu" adı altında kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Yurt dışında öğrenimini tamamlayarak yurda dönen bursiyerlerin istihdam süreçleri de Bakanlığımızca takip edilmektedir. 1416 sayılı Kanun kapsamında lisansüstü öğrenimini tamamlayan ve mecburi hizmet yükümlülüğünü ifa etmek üzere adına öğrenim gördüğü kurumlarda istihdam edilen kişilerin yaşadıkları sorunların tespiti amacıyla Bakanlığımız üst düzey yöneticilerinin katılımıyla ilgili kurumlara ziyaretler yapılmakta; kurum yöneticileri ve mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getiren kişilerle görüşmeler gerçekleştirilmekte ve elde edilen sonuçlar raporlanarak gerekli mercilere sunulmaktadır. Ayrıca Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan “Bursiyer Destek Danışmanlık” birimi aracılığıyla kamu kurumları ve üniversitelerde mecburi hizmetini yerine getiren kişilerin sorunları tespit edilmekte ve çözümüne yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Mecburi hizmet uygulamaları, 1416 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yürütülmekte olup yurt dışında lisansüstü öğrenim gören bursiyerler, öğrenimlerini tamamladıktan sonra adına öğrenim gördükleri kurumlarda istihdam edilerek mecburi hizmet yükümlülüklerini yerine getirmektedir. Bu alanda uygulamayı daha öngörülebilir hâle getiren güncellemeler yapılmıştır. Kanuna eklenen hükümle, yükseköğretim kurumları adına yurt dışına gönderilen bursiyerlerin öğrenimlerini izlemek ve değerlendirmek üzere ilgili yükseköğretim kurumu tarafından danışman atanması sağlanmış; doktora öğrenimini başarıyla tamamlayanların, ilgili yükseköğretim kurumunun atama kriterlerini karşılamaları hâlinde doktor öğretim üyesi kadrolarına, bu kriterleri sağlayamamaları hâlinde ise öğretim görevlisi kadrolarına atanması düzenlenmiştir. Böylece istihdam süreçlerinde keyfi uygulamaların önlenmesine yönelik yasal güvence oluşturulmuştur.

Devlet adına yurt dışına gönderilen bursiyerlerin eğitimleri sonrasında yurt dışında kalmayı tercih etme oranlarına ilişkin analizler de düzenli olarak yapılmaktadır. Bu kapsamda yurt dışında kalmayı tercih eden bireylerle görüşmeler yapılmış; söz konusu durumun oldukça düşük oranda seyrettiği tespit edilmiştir. Elde edilen veriler ve gerekçeler uzmanlar tarafından değerlendirilerek raporlaştırılmaktadır.

Bursiyerlerin akademik ve psikolojik destek ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde Temmuz 2024’te 1416 PDR Birimi kurulmuştur. Bu birim tarafından bursiyerlere çevrim içi bireysel psikolojik danışma ve grup desteği hizmetleri sunulmakta; hizmetler, Genel Müdürlük bünyesinden görevlendirilen PDR veya psikoloji mezunu 13 kişilik uzman kadro tarafından yürütülmektedir. Bugüne kadar 789 bursiyer 9.330 bireysel psikolojik danışma oturumu almış; yılda iki kez uygulanan hizmet değerlendirme anketlerinde memnuniyet oranı yüzde 93 olarak ölçülmüştür. Grup destekleri kapsamında grupla psikolojik danışma, Yurt Dışı Uyum Psikoeğitim Programı ve Bilinçli Farkındalık Temelli Stres Azaltma Programı uygulanmakta; ayrıca yurda dönüş sonrası uyum sürecini desteklemek amacıyla Yurda Dönüş Psikoeğitim Programı geliştirilmiştir. Sunulan psikolojik desteğin etkililiği ise ön test-son test verileriyle bireysel ve grup bazlı analiz edilmektedir.

Yurt dışı burs programlarının temel amacı, ülkemizin uzun vadeli ulusal kalkınma hedefleri doğrultusunda ihtiyaç duyulan nitelikli insan kaynağını yetiştirmektir. Bu doğrultuda bursiyerlerin yurt dışındaki eğitim süreçlerinden Türkiye’ye dönüşlerine ve istihdam alanlarına kadar tüm aşamalar kalkınma planları ve stratejik insan kaynağı ihtiyaçlarıyla uyumlu biçimde yürütülmektedir. Bursiyerlerin mevcut durumlarına ilişkin güncel veriler Bakanlığımızca takip edilmekte; yurt dışında eğitimine devam eden bursiyerler ile eğitimini tamamlayarak ülkeye dönüp mecburi hizmetine başlayan mezunlara ilişkin süreçler düzenli olarak analiz edilmektedir. Ayrıca kamuoyunda şeffaflık ve görünürlüğün artırılması amacıyla yeni resmî internet sitesi üzerinden burs programlarına ilişkin verilerin, stratejik hedeflerin ve ulusal kalkınmaya sağlanan katkıların kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.